

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: PATOLOGIE SPOŁECZNE		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2021/2022	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Psychologia, jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: specjalnościowe	
Rok studiów: V		Semestr: 9	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 7		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Humanistyczny			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	60	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza z zakresu psychologii.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z kluczowymi teoriami wyjaśniającymi uwarunkowania dewiacji społecznych oraz wybranych zjawisk patologii społecznej, takich jak przestępczość, uzależnienia, bezdomność czy przemoc. W trakcie kursu omówiona zostanie skala i specyfika tych zjawisk w świetle dostępnych danych statystycznych oraz wyników badań empirycznych, zarówno krajowych, jak i międzynarodowych. Studenci poznają dynamikę oraz podstawowe trendy rozwoju patologii społecznych w Polsce, osadzając je w szerszym kontekście porównawczym, obejmującym dane z Unii Europejskiej. Istotnym elementem zajęć będzie także analiza istniejących instrumentów prewencji, resocjalizacji, leczenia i terapii, wykorzystywanych w pracy z jednostkami i grupami społecznymi uwikłanymi w omawiane zjawiska.

Efekty uczenia się określone dla zajęć

Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się

UWAGA:

Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
W01	Student ma wiedzę o rodzajach więzi społecznych, rządzących nimi prawidłowościach, roli kompetencji społecznych	K_W13
W02	Student rozumie istotę funkcjonalności i dysfunkcjonalności, harmonii i dysharmonii, normy i patologii;	K_W05
Umiejętności - potrafi		
U01	Student potrafi diagnozować osoby zagrożone i nieprzystosowane społecznie;	K_U12
U02	Student potrafi analizować i stosować diagnozę psychopedagogiczną w psychologii penitencjarnej;	K_U01
Kompetencji społecznych - jest gotów do		

K01	Student wykazuje aktywność w podejmowaniu indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych.			K_K04
UWAGA! Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.				
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		wykład		
TP-01	Patologia społeczna a dewiacja. Interpretacja terminów na gruncie różnych dyscyplin nauk. Uwarunkowania dewiacji – przegląd teorii. Funkcje dewiacji społecznych. Dewiacja a patologia społeczna – klasyfikacja zjawisk patologii społecznej. Relatywizm norm i wartości i zmienność kryteriów wartościowania zachowań jednostki.		wykład problemowy	Egzamin pisemny – test o charakterze problemowym

TP-02	Anomia społeczna, zmiana systemowa i kulturowa a zjawiska patologii społecznej. Typy przystosowania społecznego w społeczeństwie anomicznym. Trauma zmiany społecznej; symptomy, strategie przeciwdziałania, konsekwencje społeczne. Rozwój społeczny a patologia społeczna.		wykład problemowy	Egzamin pisemny – test o charakterze problemowym
-------	---	--	-------------------	--

TP-03	Przestępstwo i przestępczość. Uwarunkowania przestępczości - przegląd teorii. Mierniki przestępczości, struktura i dynamika przestępczości. Przestępczość nieletnich. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego w Polsce na tle innych krajów. Permisywność i punitywność postaw polskiego społeczeństwa wobec przestępczości Instrumenty przeciwdziałania przestępczości; sankcje karne, prewencja, resocjalizacja.		wykład problemowy	Egzamin pisemny – test o charakterze problemowym
TP-04	Uzależnienia behawioralne: hazard, Internet, pracoholizm i zakupoholizm. Diagnoza, uwarunkowania, profilaktyka.		wykład problemowy	Egzamin pisemny – test o charakterze problemowym

TP-05	Alkohol, alkoholizm i problemy alkoholowe. Funkcje alkoholu, style picia, skala zjawiska i struktura. Uwarunkowania wzrostu konsumpcji alkoholu wśród młodzieży. Leczenie, terapia, abstynencja: bariery i szanse w ograniczeniu uzależnienia alkoholowego (ustawodawstwo, instytucje)		wykład problemowy	Egzamin pisemny – test o charakterze problemowym
		zajęcia praktyczne		
TP-06	Narkomania jako problem społeczny współczesnego świata. Ewolucja i skala zjawiska w Polsce, mikrospołeczne i makrospołeczne uwarunkowania zjawiska, cechy społeczno-demograficzne osób uzależnionych. Zagrożenia indywidualne i społeczne związane z narkomanią. Narko-biznes jako przyczyna rozwoju narkomanii w świecie.		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	wejściówka, kolokwium, case study

TP-07	Modele przeciwdziałania narkomanii; prohibicja czy legalizacja - polski system przeciwdziałania narkomanii na tle rozwiązań w innych krajach Europy. Spór o legalizację miękkich narkotyków. Profilaktyka i leczenie osób uzależnionych w Polsce: regulacje prawne, typy placówek, podmioty rządowe i pozarządowe odpowiedzialne za przeciwdziałanie narkomanii i pomoc osobom uzależnionym. Skuteczność systemu przeciwdziałania narkomanii w Polsce; dostępność leczenia i terapii.		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	wejściówka, kolokwium, case study
-------	---	--	---	-----------------------------------

TP-08	Prostytucja – uwarunkowania, skala zjawiska i społeczne skutki. Prostytucja jako kategoria historyczna; od prostytucji epoki starożytnej do czasów współczesnych. Systemy prawnej regulacji prostytucji. Polskie ustawodawstwo. Abolicjonizm czy reglamentacja? Próba uporządkowania polskiej sceny prostytucji; argumenty za i przeciw.		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	wejściówka, kolokwium, case study
TP-09	Handel ludźmi we współczesnym świecie; uwarunkowania, dziedziny niewolnictwa, skala, przeciwdziałanie. Uwarunkowania skuteczności systemu pomocy ofiarom handlu ludźmi; wymiar globalny, regionalny i krajowy. Polski system pomocy ofiarom handlu ludźmi – prawo, instytucje, media.		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	wejściówka, kolokwium, case study

TP-10	Samobójstwa. Etiologia samobójstw; filozofia, religia, kultura wobec śmierci samobójczej. Współczynnik samobójstw jako wskaźnik dezorganizacji społecznej. Struktura i rozmiary samobójstw; Polska na tle krajów europejskich. Kontrowersje wobec problemu „wspomaganego samobójstwa”: trudności interpretacyjne, kontrowersyjne praktyki		ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	wejściówka, kolokwium, case study
Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne. Dla wykładu: * np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy # np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.				
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa:

Pospiszył, I. (2023). *Patologie społeczne i problemy społeczne* (Wyd. 1). Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Urbanek, A., Zbrozczyk, D., & Grubicka, J. (2021). *Patologie społeczne: Wymiar personalny i strukturalny*. Akademia Pomorska w Słupsku.

Pierzchała, K., & Cekiera, C. (2021). *Człowiek a patologie społeczne* (Wyd. 2). Wydawnictwo Adam Marszałek.

Kozak, S. (2007). *Patologie wśród dzieci i młodzieży: Leczenie i profilaktyka*. Difin.

Urban, B. (Ed.). (2001). *Dewiacje wśród młodzieży: Uwarunkowania i profilaktyka*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Urban, B. (2005). *Zachowanie dewiacyjne młodzieży w interakcjach rówieśniczych*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Stawarz, B., & Rejman, K. (Red.). (2018). *Zaburzenia psychiczne i uzależnienia jako problem społeczny i zdrowotny*. Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza.

Literatura uzupełniająca:

Lasocik, Z. (2013). *Niekaralność ofiar handlu ludźmi – wstępna diagnoza problemu*. Ośrodek Badań Handlu Ludźmi, Uniwersytet Warszawski.

Nowak, A., & Wysocka, E. (2001). *Problemy i zagrożenia społeczne we współczesnym świecie: Elementy patologii społecznej i kryminologii*. Wydawnictwo Śląsk.

Jarosz, M. (2004). *Samobójstwa. Ucieczka przegranych*. Wydawnictwo Naukowe PWN.

Barłóg, K., Tłuczek-Tadla, E., & Żak, M. (2013). *Przemoc i agresja jako zagrożenie bezpieczeństwa i rozwoju dziecka*. Jarosław.

Juczyński, Z. (2005). *Narkomania: Podręcznik dla nauczycieli, wychowawców i rodziców*. Warszawa.

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	60
Praca własna studenta	85
SUMA GODZIN:	175

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

	Liczba punktów ECTS
--	---------------------

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 7	2,4
	Liczba punktów ECTS przypisana praktykom zawodowym, jeśli formą zajęć dla tego przedmiotu są praktyki zawodowe – czy tak ma być?		
	Praca własna studenta		3,4

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej.

Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.

Przygotowanie do zajęć i zaliczenia: K_W01, K_W02, K_U01, K_U02, K_K01; metoda weryfikacji: aktywność podczas zajęć – case study, udział w dyskusjach, kolokwium

Przygotowanie do egzaminu: K_W01, K_W02, K_U01, K_U02, K_K01; metoda weryfikacji: zaliczenie pisemne – test jednokrotnego wyboru

Czytanie wskazanej literatury K_W01, K_W02, K_U01, metoda weryfikacji: kolokwium, wejściówka

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

w zakresie wykładów

na podstawie odpowiedzi na pytania dotyczące materiału omówionego na poprzednich wykładach

w zakresie ćwiczeń

- określanie i wyjaśnianie studentom celów uczenia się i kryteriów osiągnięcia celów (określenie i wyjaśnienie studentom oczekiwań: nauczyciel wyjaśnia studentom, co będzie podlegało ocenie i tego od nich wymaga);
- organizowanie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, uzyskując informację na temat procesu uczenia się studentów;
- udzielanie studentom informacji zwrotnej, która umożliwi im widoczny postęp w nauce i będzie zawierała odpowiedź na pytania: Co student zrobił dobrze? Co i jak student ma poprawić? Jak student ma się dalej uczyć, aby się rozwijać i robić postępy?
- umożliwianie studentom wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności (poprzez pracę w grupach i parach, wzajemne nauczanie, ocenę koleżeńską);
- wspomaganie studentów, by stali się autorami procesu swojego uczenia się (rozwijanie u studentów wiary w swoje możliwości, motywacji do nauki i zaangażowania, odpowiedzialności za swój proces uczenia się).

Ocena podsumowująca:

Wykład

Ocena wiedzy wykazanej na egzaminie - teście pisemnym o charakterze problemowym.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

50% – ndst.

Ćwiczenia

na ocenę podsumowującą składają się oceny cząstkowe zdobyte w trakcie ćwiczeń; ocena przygotowanego przez studenta case study, ocena z kolokwium i wejściówki, udział w dyskusji, aktywności w trakcie zajęć, ocena efektów indywidualnej i zespołowej pracy studenta oraz stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności praktycznych zakładanych w przedmiotowych efektach uczenia się.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia kolokwium (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

50% – ndst.

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA
KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ**